

Державне право зарубіжних країн

це система правових норм конкретно взятої сучасної країни, які регулюють суспільні відносини, що виникають в різних сферах життєдіяльності суспільства і держави, засади організації та функціонування публічно влади, права і свободи людини і громадянина та їх гарантії

Предмет державного права зарубіжних країн-

це особливий зріз суспільних відносин, що виникають у всіх сферах розвитку суспільства: політичній, економічній, соціальній та духовній

фактичні відносини з приводу:

- а) устрою держави і організації державної влади;
- б) взаємодії людини з державою.

Державне право зарубіжних країн

розглядається у трьох
значеннях

1. Як галузь права
конкретних держав
2. Як наука
3. Як навчальна дисципліна
у системі вищої
юридичної освіти

Методи правового регулювання державного права зарубіжних країн

сукупність прийомів,
засобів, способів правового
впливу на суспільні
відносини

- **уповноваження** (закріплює компетенцію державних органів, права автономій, суб'єктів федерації та ін.). Так, за Конституцією США «Сенату належить виключне право здійснення суду в порядку імпичменту» (ст.1).
- **зобов'язання** (закріплює обов'язок суб'єктів здійснювати свої дії відповідно до припису). Наприклад, Голова Бундестагу, відповідно до Основного Закону ФРН, зобов'язано скликати його « на вимогу третини членів Бундестагу, Федерального президента або Федерального канцлера» (ч. 3 ст. 39).
- **дозволу** (дозволяє суб'єктові діяти за своїм розсудом). Наприклад, «Президент Республіки може після консультацій із Прем'єр-міністром і головами палат оголосити про розпуск Національних Зборів» (ст.12 Конституції Франції).
- **заборони** (забороняє суб'єктам здійснювати певні дії). Наприклад, «Ніхто не може бути позбавлений життя або свободи, або бути підданим будь-якому покаранню інакше як відповідно до процедури, установлені законом» (ст. 31 Конституції Японії).

Джерела державного права зарубіжних країн

- Конституції
- Конституційні закони
- Органічні закони
- Звичайні закони
- Договори внутрішньодержавні
- Міжнародні договори
- Нормативно-правові акти інтеграційних систем.
- Нормативні акти органів виконавчої влади
- Акти органів конституційного контролю
- Регламенти парламентів або їх палат
- Акти органів місцевого самоврядування
- Конституційно-правові звичаї
- Судові прецеденти
- Доктринальні положення
- Релігійні джерела права
- Політичні декларації й спільні постанови політичного керівництва правлячих партій і парламентів

Конституції сучасних зарубіжних країн

Основні риси й особливості післявоєнних конституцій зарубіжних країн (Італія, Франція, ФРН, Японія)

- Основні риси й особливості післявоєнних конституцій зарубіжних країн (Італія, Франція, ФРН, Японія)
- Конституції фактичні і юридичні
- Форма і структура конституцій
- Значення преамбул, перехідних, тимчасових і заключних положень
- Мова і стиль конституцій.
- Порядок прийняття, зміни і скасування конституцій

Основи правового положення особистості в зарубіжних країнах

Особистість, суспільство і
держава

- Громадянство (підданство), порядок його набуття і втрати.
- Апатриди і біпатриди.
- Режим іноземців.
- Притулок, висилка з країни, видача іноземній державі.
- Політична правоздатність і дієздатність.
- Сутність демократичних прав і свобод.
- Положення про формально-юридичну рівність.
- Обмеження прав громадян по політичних мотивах.
- Демократичні права і свободи і їхня загальна характеристика.

Форми держави в зарубіжних країнах

Різноманіття форм сучасних держав

- Форма правління
- Форма державно-територіального устрою
- Політичний (державний) режим

Форма правління - це організація вищих органів державної влади в країні та їх взаємовідносини між собою

Монархія

- Роль монархії в розвинутих країнах
- Парламентарна монархія
- Дуалістична монархія

Республіка

- Президентська республіка і її ознаки
- Парламентарна республіка і її ознаки
- Змішані форми правління

Форма державно-територіального устрою

Унітарні держави

Правове положення адміністративно-територіальних одиниць.

Централізовані держави (Франція).

Форми контролю центральної влади над органами місцевого самоврядування. Відносно децентралізовані унітарні держави

(Великобританія). Особливості автономії в Італії.

Федерація

Основні системи розподілу компетенції між союзом і суб'єктами федерації. Юридичний і фактичний розподіл компетенції між союзом і суб'єктами федерації. Система органів влади і управління суб'єктів зарубіжної федерації (губернатори, уряди, законодавчі збори). Основні тенденції розвитку сучасної федерації. Сучасні теорії федералізму.

Автономія в зарубіжних країнах

- Обласна автономія в Італії
- Автономія Аландських островів у Фінляндії
- Автономія Гренландії
- Фарерські острови у Данії
- Автономні райони в Індії
- Автономія в Іспанії

Політичні режими в зарубіжних країнах

Демократичний політичний
режим

Антидемократичний
політичний режим

Організація влади

Теорія "поділу влади" як принцип організації влади і побудови системи державних органів. Система "стримувань та противаг". Роль органу конституційної юстиції в системі поділу влади. Конституційний принцип поділу влади в державному механізмі США. Глава держави. Поняття, основні ознаки і види. Місце глави держави в системі вищих органів державної влади.

Парламент

- Парламент - загальнонаціональний представницький орган держави.
- Структура парламентів.
- Двопалатні парламенти й особливості правового положення палат.
- Двопалатні парламенти з рівноправними палатами (сенат і палата представників конгресу США, сенат і палата депутатів парламенту Італії).
- Двопалатні парламенти з нерівноправними палатами (палата громад і палата лордів парламенту Великобританії, палата представників і палата радників парламенту Японії, народна палата і рада штатів парламенту Індії). Специфічні риси двопалатної структури парламенту ФРН. Загальна характеристика верхніх палат у двопалатних парламентах.
- Однопалатні парламенти (Фінляндія, Данія, Швеція, Греція, Нова Зеландія).

Уряд

- Види урядів: однопартійний, коаліційний, уряд меншості, "службовий" уряд. Порядок формування уряду і залежність його від форми правління.

Судова влада

- Конституційні основи судової організації. Конституційні принципи правосуддя. Конституційний статус суддів. Конституційне правосуддя в зарубіжних країнах. Поняття конституційного контролю (нагляду). Види конституційного контролю. Органи конституційного контролю. Конституційний нагляд за законодавством і актами законодавчої влади. Порядок формування органів конституційного нагляду в США, ФРН.

Місцеве самоуправління

- Муніципалітети як органи місцевого самоврядування.
- Основні риси адміністративно-територіального поділу зарубіжних країн.
- Особливості системи муніципальних органів в сучасних зарубіжних країнах. Порядок організації, структура і функції муніципальних органів.
- Особливості муніципальних виборів. Структура і повноваження виборних муніципальних рад.

Дякуємо за увагу!

Сподіваємося на Вашу зацікавленість та бажання
поглибленого вивчення цієї дисципліни!